

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

ADMINISTRAȚIUNEA
Tipografia:
Brașov, piața mare nr. 22
Redacția: Manuscrisurile nu se re-
trimit!

Revista de administrație:
Brașov, piața mare nr. 22

Abonamentele primite în Viena
de către: K. H. Kerschbaum & Volger
(de M.), Henric Schalk, Alois
Bredl, N. Dukas, A. Oppelt, J. Dow-
dney, în Bucarestă: A. F. Gold-
berg, Avon Maso Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Dawbe; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețurile inserțiilor: o serie
completă pe o coloană 8 or.
10 or. în juru pentru a pu-
blicare. Publicații mai dese
după tarife și învoială.
Redacția pe pagina III-a o
mai 10 or. v. a. său 80 bani.

„Gazeta” este în să-care și
ABONAMENTE PENTRU Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.

PENTRU România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

ABONAMENTUL PENTRU Brașov:
la administrație, piața mare
nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 or. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 5 or. v. a. său
15 bani.

Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 209.

Brașov, Sâmbătă, 21 Septembrie (3 Octombrie).

1891

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Octombrie 1891 st. vechiu
se deschide nou abonament, la care în-
vitat pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 8 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de
Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
se binevoiesc a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrația „Gazetei Transilvaniei”.

Solidaritate și disciplină
de partid.

(Doi articuli).

II.

Brașov, 20 Septembrie v.

N'a fost scopul acestor doi
articuli, de a tracta în mod teo-
retic despre solidaritate și dis-
ciplină de partid, ci față cu cei
ce susțin, fără de nici o sfială,
absurditatea, că acestea ar fi nise
„cestiuni secundare” și nise „măr-
nișuri vanitose”, amă voit să
arătăm, cât de mare preț am
pus și am trebuit să punem
noi întotdeauna tocmai pe ces-
tiunea solidarității.

Și când dicem solidaritate,
dicem și disciplină, căci una fără
de alta nu pot exista, tocmai
așa, precum nu poate exista ființă
organică fără de aer.

Dacă principiul solidarității
noștre naționale trebuie să-și pu-
nă de cea mai înaltă țintă, ca
umind toate forțele spirituale și
materiale ale poporului să facă
dintr'ensul un factor politic în

sensul adevărat al cuvântului,
atunci e clar, că acesta numai
prin buna disciplină a acelor for-
țe se poate ajunge.

Pornind din acest punct
de vedere, noi am cerut cu in-
sistență încă dela 1880, ca să se
începă în sinul nostru o activi-
tate serioasă pentru organizarea
partidei noastre naționale; cu alte
cuvinte, să învățăm odată a fi
solidari și a cunoște ceea ce va
să dică disciplina de partid.

Stăruințele organului nostru în
această direcție au și fost încor-
onate de succes în 1881, când
s'a pus temelia unei organizații
mai strinse naționale în sinul po-
porului nostru.

Dela memorabila conferință
națională, unde au fost întruniți
pentru întâia oară toți românii
din Ardeal, Bănătu și Țera un-
gurească și unde în unanimitate s'a
stabilit programul de acțiune, cu-
noscut sub numirea de „programa
națională dela 1881”, am mers
totu progresându pe cărarea dis-
ciplinării forțelor noastre cu scop
de a ne apropia de marea țintă
a solidarității naționale.

Dela conferința națională din
1884 încôce însă, activitatea în
sinul partidei noastre naționale în
direcția acesta a început să fi
paralisată de nise svêrcoliri, cari
sub mantaua programei naționale
dela 1881 urmăreau interese de
clacă, ce nu se puteau aduce nici-
decum în consonanță cu intere-
sele mari ale partidei noastre.

Conferințele noastre dela 1884,
dela 1887 și cea din toamna tre-
cută au susținut principiul so-
lidarității naționale, der cei ce cu
sinceritate și cu seriozitate ser-
veau acestui principiu, se vedeau
apropie pe nesemțite adese-or
paralisați de aceia, cari de-o parte
strigau, că sunt cei mai mari na-
ționaliști, er de altă parte, când
era vorba de împlinirea esactă și
consciențioasă a datorielor lor

în societatea română, se sustră-
geau acestei cerințe, sub pretextu,
că aceste datorințe impuse de
principiul solidarității și al dis-
ciplinei de partid nu-i privesc
pe ei, că pentru ei toate aceste
sunt numai nise săcături, și că
lucrul de căpeteniă este și ră-
mâne politica mare, ce-o fac ei
și pe care n'o poate înțelege ni-
menea.

Astfel trebuie să auzim acum,
că numai memorandumul e ce e,
er toate celelalte sunt mărniș-
șuri vanitose, că numai cestiunea
memorandumului e o cestiune de
principii politice, er toate celelalte
sunt afaceri mai mărunte și se-
cundare.

Asta-i tocmai așa, ca și când
ministrul de războiu al împără-
ției noastre ar dice: lucrul de că-
peteniă în războiu este să căști-
găm bătălia, toate celelalte: or-
ganizarea armatei, disciplină, ar-
mamentu și echipamentu sunt
cestiuni secundare, nise mărniș-
șuri vanitose. Ce idee și-ar face
cineva despre un ministru de
războiu, care ar vorbi astfel?

Der să încheiăm.

Despre cestiunea memorandu-
lui la Corónă vom vorbi cu altă
ocaziune, cându ne vom încerca
a-o lămuri cum se cade în toate pri-
vințele.

Pentru aji ne mărginim nu-
mai a constata, că n'a fostu nici-
odată la noi cestiune atât de pu-
tină precisată, atât de rău înțe-
lăsă și atât de multu hărțuită
în public și compromisă, ca ces-
tiunea memorandumului la Corónă.

Majestatea Sa la Praga.

În 29 Septembrie dimineața Majesta-
tatea Sa cercetă lucrările de edificare
la biserica catedrală, apoi monumentul
dela mormântul S-lui Ioan dela Nepo-
muc, capela lui Venceslau etc. Reîntor-
cându-se la palat, primi în audiență 84
de persoane, între cari și Dr. Rieger.

După prânț, Majestatea Sa cercetă
institutul preparandial germanu, unde
vorburile se ținur în limba germană.
De-asemenea cercetă și școala de desen.
La 2 1/2 ore cercetă museul, unde pe
timpu provisoriu se află și academia.
Cătră președintele academei Majesta-
tea Sa dise: „Am mare încredere în viito-
rul D-vostre și în activitatea D-vostre
patriotică.” Aci Majestatea Sa agră pe
mulți dintre cei de față, toate lucrurile le
vizită cu de-amăruntul, er în Panteon
vorbi confidențiale cu fruntașii nobili,
ce se aflau acolo. În albumul museului
și al academei, Majestatea Sa își scris
numele în limba cehă. Între urările de
„Slava” ale publicului prezentu, Majes-
tatea Sa eși de aici și totu între urări
de „Slava” ale publicului de pe strade
merse pe jos la porta triumfală, ce se
afla între Praga și Weinberge. Aci pri-
marul din Weinberge salută pe mo-
narchu în limba cehă, terminându-și vor-
birea cu unu întreit „Slava”. Vizită
apoi școala, cătră alu cărora directoru
dise: „Sunt convinsu, că d-vostre cre-
șterea în sentimentele credinței
și lealității”. Tinerimea, care cânta im-
nul popularu, Majestatea Sa îi adresă
câteva cuvinte de laudă în limba cehă.
Mai cercetă apoi o biserică, ce se edi-
fică acum. Aci Majestatea Sa fî intim-
pinat de tinerimea dela toate școala și
reuniunile germane din Praga.

Mai târziu, Majestatea Sa se duse
la Smichov, unde fî întimpinat de pri-
marul orașenesc Elhenitzky, de membri
cehi și germani ai reprezentanței orașe-
nesci etc. Primarul salută pe Majesta-
tea Sa în limba cehă și germană, er
Majestatea Sa răspunde în limba germană:
„Miresce spre deosebită bucurie, că am
putut veni în acestu oraș, unde am-
bele naționalități trăesc în unire și în
reprezentanța comună lucrăz împreună
pentru binele comunu.”

Sera la 6 ore urmă prânțul la pa-
latu în Praga, apoi conductu cu torțe,
după care Majestatea Sa participă la se-
rata contelui Waldstein.

În aceeași zi, 29 Septembrie, mini-
strul de justiție, contele Schönborn, se
reîntorse la Viena.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Pantoful turcescu.

De Leopold de Sacher-Masoch.

Întreaga nobilime a ținutului Craco-
viei era invitată la o mare vânătoare de
ursi la principele Sangusko. În necazul
numeroșilor vânători le veniră, ce e
drept înainte mulți lupi și multe vulpi,
der numai unu singur urs, și acesta,
un animalu frumos și puternic, a
fost împușcat de tinerul nobil Sigis-
mundu Carbanoski.

Carbanoski țintise cu flinta sa asu-
pra ursului, der numai cătu l'a rănit,
și când giganticul animalu se ridică în
picior sbierându și se apropia de el,
trebu să pună mâna pe cuțitul său de
vânătoare și să se lupte peptu la peptu
cu ursul.

Cu o singură lovitură îi succese să
întind ursul la pământ, pe când el
scăpă cu o mică contuziune, ce i-o fă-
cură ghiarele animalului pe umărul
stângu.

Carbanoski fî purtat în triumf și
apoi se duse la sania lui, ce era gata

de plecare, pentru ca să prânțescă la prin-
cipele. Cându vinul deslegase limbile,
începură câțiva să istorisescă episoade
vânătoresci a la Nimrod, și în fine, ca
totdeauna când se află mai mulți băr-
bați la unu locu, veni vorba despre
femei.

Unu tineru cavaleru, anume Bar-
noski, vorbea încântat despre frumoasa
văduvă Barbara Solovjezka și mulți îl
aprobară cu entuziasm.

Atunci Carbanoski, care beuse deja
prea multu, ridică degetul și-l aver-
tisă pe Baranoski, ca să se ferescă de
periculoasa vrăjitoare.

— „De ce nu-și găsesce nici unu
bărbat?” dise el în tonu batjocuritor.
„Pentru-că a omorât pe primul ei băr-
bat și nimenea nu mai are curajul,
de a deveni a doua victimă a ei. De ea
ar fugi și dracul, ca atunci, când l'a
chiamat vrăjitorul nostru Twardoski,
ca să trăiescă pe pământ cu nevastă-sa
un an de zile.”

Mulți riseră, alții însă luară în nume
de rău observațiunile lui Carbanoski, unii
flă contradiseră, în fine însă totu istoria

fî îngropată în tumultu veseliei, ce
domnea între ei.

Der cu acesta lucrul nu se is-
prăvise.

Barbara Solovjezka auzi espresiu-
nile aceste ale lui Carbanoski privitor
la ea, și mândra, energica și curajoasă
femeie se decise, ca să-și răbune asu-
pra nerușinatului calumniatoru, după
cum îl numea ea, și la casă de necesi-
tate să-l pedepsescă ea în persoană.

Barbara începă cu aceea, că ridică
o pără în contra lui și se folosi în acesta
de toate mijlocele, ce stau la dispoziți-
unea unei femei bogate și frumoase. Cu
toate acestea, afacerea nu mergea înainte.
Unu anu trecu cu repic, duplici și cu
alte încercări, și nu ajunse la nici unu
resultat, la nici o hotărere.

Atunci energica văduvă își perdă
răbdarea și se hotărî, ca pe socotela ei
proprie să-l pedepsescă.

Întro seră, când Carbanoski juca
cărți în castelul său dela Polisko, cu
câteva prietini ai săi, se auzi afară unu
mare șgomotu și strigăte de ajutor. Carbanoski
deschise ferestra, pentru ca,

cu cărțile în mână, să vedă ce este afa-
ră în curte.

În același momentu, o mână puter-
nică îl apucă de păr și el vădu pe
frumoasa sa dușmană, d-na Solovjezka,
stând înaintea sa cu ochi scânteietori
de mână. Carbanoski se scăpă din ghia-
rele Satanei, jertfind unu mănunchiu
de păr, după cum istorisi el mai târ-
ziu, și se refugiă în partea opusă a ca-
merei, ca prin o ferestră, ce era acolo,
să scape afară.

Când intră Barbara cu cazații ei
în castel, află numai pe amicii lui Car-
banoski și pe servitorii săi și trebui se
fiă mulțumit cu atăta, că jeful pivnițe-
le de vin și aprinse șura cea mare din
dosul castelului.

Carbanoski alergă dreptu la Varșo-
via la curtea regelui Stanislau August,
cărui i-se plânse în contra Barbarei
Solovjesko, pentru atacul ei înarmat
asupra castelului său.

Nu trecu multu și apără și Barbara
în Varșovia unde căpătă audiență dela
regele. Ea nu veni ca petiționară, ci ca
acusătoare. Ea se plânse asupra corrupti-

In 30 Septembrie dimineața Majestatea Sa vizită școala de oazeți din Praga. Aci M. S. se declară foarte mulțumită cu spiritul de disciplină militară al elevilor și cu spiritul militar în genere la această școală. După ce își exprimă „nemărginita sa satisfacție“, între frenetice urale ale publicului se întorse la palat, unde primi în audiență separată pe Metropolitul Schönborn. Primi apoi în audiență deputațiunea societății de arte, care mulțumi Majestății Sale pentru cumpărarea unui tablou din esoposițiune și pentru darul, ce-l făcu M. S. acestei societăți. Urmă apoi primarul Scholz în fruntea unei deputațiuni constituite din patru membri din reprezentanța comunală. Primarul predă Majestății Sale o petiție în numele orașului Praga, oferind protecția Sale regularea Moldvei, regularea suburbiului Iosefin, edificarea portului dela Haleschowitz, reforma dărei de consum și noua clădire a podului „Carol“.

Majestatea Sa ceru informațiunii amănunțite și declară, că-i zace cu totul la inimă înflorirea Pragei, asigură deputațiunea, că va oferi totă protecția Sa în ceea ce privește interesele orașului și își exprimă deosebita Sa satisfacție pentru *sentimentele dinastice* dovedite în zilele din urmă.

La 1 oră p. m. Majestatea Sa mai merse odată la esoposiția, unde întâmpinată cu înmăite urări de „Slava“ și „Hoch.“ La depărtare, M. S. felicită Comitetul de esoposiția pentru frumosul succes, er contelui Zedwitz îi duse: „Mulțumesc pentru marele ostent și imi exprimă admirațiunea mea asupra acestei frumoase esoposițiuni. Această esoposiția este o dovadă de progresul, ce l-a făcută această țară în toți ramii economiei, comerțului și industriei.“

Telegramele din Viena comunică, că cetățenii de aici în frunte cu primarul Prix au luat măsurile de lipsă pentru a face Majestății Sale o primire cât se poate de splendidă cu ocazia întorcerei Sale din Praga. Tote societățile, toate reuniunile de cântări și alte corporațiuni vor concurge la festivitățile primirei.

Mai amintim la acest loc, că după o telegramă din Praga, Majestatea Sa, atingându cestiunea ridicării unui monument în amintirea lui Huss, s'ar fi declarat înaintea primarului Scholtz, că la nici ună casă nu ar consimți cu ridicarea acestuia.

Și mai multă senzație ne spun telegramele că ar fi produs'o o altă declarație a Majestății Sale, prin care s'ar fi exprimat înaintea primarului din Praga, că *demonstrațiile dela gara din Praga*, ce s'au întâmplat înainte de asta cu câteva săptămâni, i-au pricinuit multă

durere, exprimându-și dorința, ca acestea mai multă să nu se repeteze.

Nu numai în Praga, ci și în părți mai depărtate ale monarhiei se dize, că această declarație a produs mare senzație.

CRONICA POLITICĂ.

— 20 Sept. (2 Oct.)

— Cu privire la concentrările armatei rusești la granițele române din spre Basarabia și cu privire la mobilizarea armatei române, despre care au scris zărele române și străine, „Timpul“ aduce următoarele informațiuni: „Sgomotele, pe cari unele zăre, dintr'un interes de reclamă, le respândesc în public cu privire la nisece pretinse concentrări extraordinare ale armatei române, sunt lipsite de ori ce temei. Anul acesta nu numai că nu se fac concentrări extraordinare, cum afirmă acele gazete, der ele vor fi mai puțin însemnate decât în alți ani, deorece nici nu se fac manevre propriu zise, ci, după cum am anunțat și noi și alte zăre, se concentrează trupele numai la reședința regimentelor lor. Nu se concentrează decât rezervele din 1884 și concediații din 1886, cum și doboranții cu schimbul din anii 1888, 89, 90 și 91, der aceștia sunt sub arme de fapt și acum numai vor fi concentrați. Ce e mai mult, ministerul de resbelu a fost anul acesta foarte larg în privința acordării dispenselor. În fine, anul acesta nu se concentrează nici statul major, nici trenul, nici ambulanța, pentru motivul foarte simplu, că nu se fac manevre. Cei cari caută să justifice scările lor alarmate despre pretinse concentrări extraordinare de mari prin alte scări alarmate relative la o pretinse mare aglomerațiune de trupe rusești în Basarabia, afe că nici această din urmă scire nu este adevărată și că nici în Basarabia nu s'au concentrat mai multe trupe decât în alte toamne pentru manevre.

— Totu „Timpul“ primesce următoarea telegramă cu data de 17 Septembrie din Monza: Regina Margareta sosese aț la 4 ore după amiez din Stressa. Regele României va sosi la 6 ore cu un tren regal. Elu va fi însoțit de un adjutant general și de un maestru de ceremonii ce i-a trimis Regele Umberto, de generalul Florescu, de d. Mavrocordat, însărcinatul României la Roma, și de alte persoane din suita Sa. D. di Rudini va sosi la 2 ore. La 8 ore va fi un prânzu de gală în onorea Regelui Carol. „Opinione“ dize că regele Carol va merge la Monza numai ca să mulțamească regelui Umberto pentru interesul dovedit de Suveranii Italiei reginei Eli-

sabeta în timpul bôlei Sale. Nu pôte fi în această vizită nici un scop politic.

SCIRILE ȚILEI.

— 20 Sept. (2 Oct.)

Renta română a scădut la bursa din Berlin.

M. S. Regele Carol se va întorce în țară cel mult la finea acestei luni și va asista la manevrele parțiale, ce se vor face de trupele concentrate.

Regina Natalia, va părăsi în zilele acestea Sinaia, și va pleca la băile de mare dela Biaritz.

Comitetul congresului bisericesc sârbesc s'au intrunit la Corlovățu în 16 Sept. st. v. În ședințele comitetului presidate de patriarhul Brancovic se debate între altele și proiectul de stat elaborat de secretarul metropolitan d. Dr. Ciric pentru regularea afacerilor bisericesc, școlare și episcopesc.

Statua lui Arany, secestrată. Un creditor din Viena al turnătorului de metale din Pesta, Turbaini-a făcut acestui o execuțiune. Representantul acuzatorului află — după cum anunță o foie maghiară — în atelierul lui Turbain și statua de bronz a poetului Arany, pe care o secestră.

Proiectul pentru canalizarea gurilor de la Sulina, va fi în curendă deșbatut de consiliul tehnic superior. „Timpul“ crede, că proiectul va fi pus în aplicare în primăvera viitoare. Lucrările sunt evaluate la cinci milioane lei.

Incendiu în Ploesc. „Lupta“ află, că ieri noapte a fost un foc îngrozitor la Ploesc. Au ars peste 20 de prăvălii. Pagubele se urcă peste 800,000 franci. Amănuntele lipsesc.

Ivan Gonciaroff, cunoscutul publicist rus, a murit.

Emigrarea Evreilor din România. Din Iași emigrăză necontenit familia jidovescă la America. — Drum bun cătră „pământul făgăduinței!“

România și alianța triplă.

Sub acest titlu a publicat diarul „Kreuzzeitung“ mai zilele trecute un articol, în care în introducere, dize numita foie, că cestiunea, că ore ce atitudine va observa alianța triplă, când Rusia

ar cere trecerea liberă prin Dobrogea, seu chiar cestiunea a cestui teritoriu, s'a tratat și di diarul „Pester Lloyd“. „Kreuzzeitung“, dize, că cestiunea această nu a fost pe deplină rezolvată de diarul pestan, apoi continuă astfel:

Articolul publicat sub formă de corespondență în „Pester Lloyd“ întocmai ca și în „Kreuzzeitung“ ajungând la conclusia, că România trebuie neapărat să primescă aț un răspuns la întrebarea de a se și decă alianța între ită i va garanta, la ori ce întâmplare întregitatea teritorului.

Asupra acestui punct suntem de acord; ce se va întâmpla însă decă alianța întreită nu va voi să ofere această garanție? Diarul pestan crede, că România în acest oas și-ar pierde neațernarea și ar deveni o țară vasală Rusiei. Această espunere nu ni se pare completă, căci alegerea în fața căreia se găsese pusă România, are un caracter cu totul altul. Am sfătuit pe directorii diarelor austriace și unguresc să consulte doctrinele și principiile istorice ale panslavistului Danilevski, unde vor găsi esplicat pe lungu, ce ar oferi Rusia României în cazul când „acesta ar consimți a se alia cu imperiul Țarilor.“

Se dize acolo, că Rusia ar asigura României formarea unui stat național român, din care ar face parte Transilvania și Bucovina; în schimb Basarabia și Dobrogea ar fi definitiv incorporate la Rusia. De sigur, nu s'ar pute închipui o Românie ast-fel formată, decât ca o vasală a Rusiei, și dinastia actuală a Hohenzollernilor ar deveni atunci imposibilă într'ensă. Der puș în fața cestiunei de a fi seu a nu fi, mulți Români de dincoace și de dincolo de Carpați ar primi propunerea rusescă, de îndată ce alianța întreită ar răspunde la întrebarea pusă mai sus într'un sens negativ.

Decă, pentru a ajunge la această scop, Rusia aduce pe tapet cestiunea Dobrogei, ea nu va face acesta sub o formă cominatoriă, ci va profita de ocaziă, ca să propună României o alianță împotriva Austro-Ungariei, în detrimentul căreia s'ar crea, statul național Român în casu de răboiu, victorios. Prin o alianță cu România, Rusia și-ar restabili în același timp comunicațiile cu Serbia, de unde, după planul strategilor ruși, ar trebui să se încerce o răscoală în Bosnia și în Croația, imediat după izbucnirea unui răboiu. O înțelegere cu România oferă în adevăr Rusiei puțința de a ataca monarhia austro-ungară pe totă întinderea frontierelor sale dela mēdă-ți.

bilității tribunalelor și ceru dela regele o severă cercetare, reclamându-și dreptul ei.

Regele se încercă să domolească pe frumoasa femeie și-i promise lucruri posibile și imposibile, numai ca să o pōtă îndupleca cu politică să părăsească sala de audiență, d-na Solovjezko voia se aștepte aici în sală hotărârea în procesul ei.

Erăși trecu câteva luni, fără ca cēta între Barbara și Carbanoski să fi ajuns într'un nou stadiu. Acum se duse Barbara la regina și acesta, pururea dispusă de a apēra drepturile sexului ei, îi ținu parte energică.

Regele, înduplecat de cătră ea, își îndreptă privirea spre comicul seu consilier, piticul Krulik.

Acesta, care sta incolăcit, ca o pisică, pe un cămin mare, își întinse acum membrele, gâfăi și se coborî jos, pentru ca să-și dea față de stăpânul seu, judecata sa solomonică.

— Ce trăgănezi, dize el, să predai o afacere, în care înțelegi omenescă nu pôte să caute dreptatea altui judecător? Lasă, că Dumneșeu să decidă, și ambele părți își vor mulțami. După

obiceiul vechiu trebuie ca celu calumniat să provoe pe calumniatorul la duel. Lasă așadēră, că d-na Solovjezka să se bată cu d-lu Carbanoski, si în chipul acesta d-i cerului ocaziunea, ca să decidă, care dintre acești doi are dreptate și care nu.

Regele află șfutul nebunului seu de curte, de bun și plăcut, și deorece acesta îi promitea o privilegiu curiosă și comică, deci porunci, ca Barbara Solovjezka să provoe la duel pe Carbanoski și duelul să se facă în prezența regelui și a întregii sale suite.

Barbara primi cu bucurie judecata regelui și deci Carbanoski tu silit să primescă duelul.

În ziua, în care era să se întâmple duelul, se îndesua poporul pe stratele Varșoviei, numai ca să vedă pe cavalerii și pe damele, cari treceau în trăsuri pompoze, ducându-se la curtea regelui, unde avea să se întâmple comicul duel.

În școala regescă de călărit, curtea și nobilimea umplu galeriile, pe când regele și regina se aședă în loja lor.

În mijlocul manegei presărate cu

nisip, era împlântat un stēlp, de care fu legat Carbanoski de un picior și primi dela Krulik o sabie de lemn, pe care acesta i-o întinse cu solemnitate.

După câteva minute intră și Barbara. Ea era splendid imbrăcată cu o rochiă scurtă de mătășă. Pe capul ei frumos și vioiu avea un calpac de blană și era încălțată cu nisece pantofi turcesc de mătășă roșie, brodați cu fire de aur.

Cu mâna dreaptă în șold, se opri la trei pași de adversarul ei și apoi salută pārechia regescă. Toți o priviau cu admirațiune, și un murmur vioiu treou prin sală.

— „Intr'adever, e o femeie frumoasă“, dizea regina — „O adevărată regină a amazoneilor“, răspunde Stanislau August.

Lui Carbanoski i-se bătea inima, când Barbara îl privi cu ochii ei cei frumoși și totdeodată ironic.

Chiar decă nu i-ar fi legat piciorul de stēlp, pentru ca să i-se dea femeii un avantaj asupra bărbatului, totuși era lucru neplăcut să te lupți cu o femeie frumoasă, care încă de mai în-

ainte era sigură de victoriă. Când picul întinse Barbarei o sabie de lemn, Carbanoski să vedu predat și o cēta cenușă i-se puse pe ochi. Elu își perduse capul, mai înainte de a ridica rivala sa sabie asupra lui.

Acum rēsună de trei ori o trambieț. După fanfara a treia, atacă Barbara pe Carbanoski cu energiă. Adversarul ei se mărgini numai ca să parze loviturile ei, ceea ce nu-i fu ușor, fiindcă mlădișo femeie cerca necontenit să-l atace din lături, seu chiar pe dinapoi.

Acum se retrase dinaintea lui și umbra în ceru, ca și o leică, care așteptă momentul, ca să se arunce asupra animalului obosit și apoi să-i înfigă ghiarele sale; ea își luă un aventu din ce în ce mai repede.

Carbanoski, străduindu-se să o privească țintă în ochi, înfășură șfura, ce îl ținea legat de stēlp, fără ca să observe, până când în fine perșându-și echilibrul, cătră la picioarele Barbarei jost pe nisip.

În momentul acela, Barbara își aruncă sabia, scose repede ca fulgerul pantoful ei turcesc din picior, puse genunchii

Și se crede pôte, că nu sunt multe persoane în România, cari au cu desăvârșire conștiință de importanța țării lor și a armatei române în cazul unui războiu austro-rus?

Acum câte-va săptămâni o scire de senzație a circulat prin presa rusă, ungeră și din țările balcanice. Se susținea că d. Babeșu, președintele comitetului național român din Transilvania ar fi vorbit cu generalul Florescu și cu prințul Bibescu despre posibilitatea de a organiza, în caz de războiu o răscoală a Românilor de peste munți, ca să se dea în mâinile Rușilor ținuturile situate la mătă-și de Carpați. Scirea prezentată în această formă era evidentă neexactă; d. Babeșu, prin încercarea sa de a se apropia de partidul maghiar Kosuthist a intrat într'un impas și că nu s'ar putea prevedea hotărârile viitoare*).

Pentru așî ne vom abține de a trage noi deducții din această situație.

Museu pentru îmbrăcămintele românești.

De Dr. At. M. Marienescu.
(Fine.)

Așezându-se în muzeu astfel de îmbrăcăminte românească, culese din toate părțile, pe unde locuiesc Români, și grupându-se după teritoriile geografice, vecinătate lângă vecinătate, muzeul va deveni o raritate etnografică, de o însemnătate mare românească, de o fală a Românilor în Europa; va deveni un izvor pentru felurite cercetări științifice în deosebi în interesul etnografic și cultural al Românilor; va deveni ca un loc de întâlnire spirituală al fraților din munți și din șesuri! Și care Român nu s'ar duce la București și numai pentru acest muzeu!

Și de acum putem combina, ca ce fel de cercetări s'ar putea face?

În București s'ar alege o comisiune de bărbați limbistici, cari ar avea să studieze toate numirile pentru îmbrăcăminte, pentru unele dărabe din ele și pentru unele părți din atare vestiment: acele să le organizeze și explice și astfel să învâță materialul limbii române cu referințe la porturi, la lucrul muierească, la adevărata industrie națională de până acum, — căci astfel de material limbistic lipsese în limbajul celor civilizați și unele numiri, cari le au ungerese, acuzi nemțese, erau în București dora francezese, și lipsește în dicționarul românesc, — până ce un popor cult le adunat pentru

*) Nu scim cine i-a băgat în urechi și lui „Kreuzzeitung“ asemenea gogorite și cine i-a spus, că la noi d. Babeșu hotărăse, și nu partida națională.

limba sa. — Eță un folos pentru limbă.

În București s'ar alege o comisiune de specialiști, bărbați și femei, cari să studieze țesăturile, cusăturile, broderiile și celelalte, ce se țin de lucrarea îmbrăcămintelor românești, apoi să constate uniformitatea în unele și diferențele în altele, și să precizeze țesătura și cusătura ce s'ar putea califica de cea mai generală și națională și astfel de o măiestrie, industrie românească, de arta femeilor poporului român. Formele alese de model, să se imiteze și învețe în școlile lor de lucru și în institute pentru fete, — după împrejurări să se lătească prin jurnale de modă între Române și în alte părți. — Eță alt folos pentru industria femeilor române.

În București s'ar alege o comisiune pentru studiarea porturilor românești, ca să se statorască o caracteristică națională generală, și diferențele de însemnătate ale porturilor din ținuturi. Văzându unele ilustrații pentru povești aflăm lipsă mare pentru combinarea îmbrăcămintelor pentru feți frumoși și fete frumoșe din povești, pentru unele costume teatrale, ba și pentru costume naționale bărbătești și femeiești la zile și ocazii de solemnitate în mijlocul societății civilizate române. Primind unele părți de îmbrăcăminte, dintr'un ținut și altele din alt ținut, am putea combina costume generale românești pentru toate lipsele societății și ale culturii. Eță o îmboldire pentru desemnării și pictorii români: eță un îndemn pentru conservarea, perfecționarea și lățirea porturilor românești.

În București s'ar alege o comisiune pentru studiarea fisonomiilor românești din fotografiile trimise. S'ar caracteriza însușirile, adecă expresiunile și și trăsăturile de frunte ale unui tip românesc și astfel s'ar preciza caracteristica fisonomiei Românilor și a Românelor. Eță alt izvor pentru pictorii și sculptorii români, — și dora și alți bărbați învățați încă vor mai afla câte ceva de studiat!

Cu timpul s'ar putea lăți acest proiect în două direcțiuni. Ar trebui studiată deosebi țesătura, cusătura și broderia femeilor, adecă a industriei de casă așa la popoarele vecine, precum la cele din Italia, Spania etc., — ca să cerceteze, ca ore femeia română, imprumutată cea dela vecine, sau aceste dela ea? Și ca ore femeia română adusă industria sa de casă din lăganul strămoșilor ei, din Italia și din alte părți? Și aceste astăzi nu mai sunt o greutate neînvingibilă, pentru că porturi și fotografii se pot căpeta din toate părțile.

Se aducă un exemplu de mare însemnătate.

pe grumazii lui Carbanoski și încep să-l bată bine cu pantoful cel delicat. Chioțe de bucurie răsunară, regele ridea ou lacrimi și în fine toți începură să ridă.

Când în urmă Barbara se retrase, se ridică Carbanoski în genunchi și ceru grație, și față de întregă adunare își ceru, la dorința ei, scuse umilitoare.

Pe când Barbara părăsi în triumf arena, se strecură și Carbanoski afară din sală pe o ușă dosnică, însoțit de pitic, care-i întinse cu batjocură un vâlu, ca să acopere fața roșie de rușine, ca să nu fiă de risul lumii.

Barbara Solovjezka fu sărbătorită în Varșovia de întreaga mobilime, ca eroina zilei, și apoi se întorse triumfătoare la moșia ei.

Abia ajunse aici când într'o seră apărură Carbanoski la ea, cerându-și audiență. Barbara îl primi în sala cea mică a castelului, șezându pe un divan turcesc, încălțată cu pantofi turcesci. Carbanoski se plecă cu reverință, în genunchi înaintea frumoșei văduve și încep să se tânguescă.

— „Sciu, că mă urăsc“, încheiă el,

„dér fă un sfârșit ou mine, nu mai pot suferi, să fiu obiectul de ris al tuturor. Prin D-ta am devenit ridicul, acosta e mai rău, ca și când m-ai fi tăiat ou mână sau decă mi ai fi tăiat urechile, după datina Tătarilor. D-ta vești, că sunt un om năimicit și desperat. Te rog, uide-mă. Imi va fi o plăcere de a muri de mâna unei femei, care e atât de frumoasă și de farmecătoare, ca D-ta, căreia i-am făcut în orbirea mea o așa de mare nedreptate“.

Barbara se uită uimită la Carbanoski, apoi ridică din umeri și un zimbet se ivi pe buzele ei. Un sentiment ciudat o cuprinse și o idee atât de originală, atât de capricioasă, ca ea însăși, îi trecu prin minte.

Încă-odată se rugă Carbanoski:

— „Dispune asupra mea, fă ou mine ce vrei, decapiteză-mă, pune-mă pe rotă, numai scapă-mă din situaținea acosta penibilă, în care m'a dusă pedepsă D-tale binemeritată“.

— „Să te omor?“ răspunse acum Barbara, pe când ea zimbându dulce își trase un pantof turcesc din piciorul ei. „Nu, acosta n'ar fi nici o pedepsă

Cine a studiat tipurile Dacilor de pe columna lui Traian din Roma, și apoi, cine a vădută tipurile și îmbrăcămintele Românilor din Rășinari de lângă Sibiu și din alte locuri dimprejur, — acela va fi surprins de asemănarea tipurilor și îmbrăcămintelor; acela va ajunge la convingerea, că Dacii romanizați trăiesc și azi! Și acesta e un rezultat grandios pentru noi!

Cultura de cultură în lume și îndeosebi în Europa, dér e lucru curios, că în muzeele statelor mari și culte vești, cum se adună oșe și schelete de animale vechi sau și de azi în alte părți ale lumii; cum se umplu peile de amfibii și de alte animale, și de maimuțe ca să ni-se reprezente cât de plastic în interesul științelor naturale, și omul, ființa cea mai înaltă a creaturei, și popoarele acelor state mari și culte, au rămas înderăt, ele până acum etnografice nu fură băgate în seamă, ele pe ele, nu s'au reprezentat în muzeu. Pôte că, pentru-că omul s'a creat mai târziu decât animalele?

Să facem și noi ceva, ce încă nu au făcut alții pentru mărirea popoarelor lor: să facem pentru dovedirea culturii noastre între alte popoare; să facem întru interesul originii și cunoștinței noastre naționale! București e centrul științei, culturii române, — și cred că pentru acosta își pricepe oțiemarea sa. Priceperea și voința națională în București s'a manifestat adese-ori. Totul atarnă dela aceste.

Ideia primitivă am comunicat-o, — acosta o supun debaterilor și îndreptărilor inteligenței întregi, ca să o lămurască și mai bine și să o facă și mai ușor de ajuns, și apoi decă e să aibă viață, să ne apucăm de lucru.

Nu sciu, decă am vorbit, crezându în priceperea și voința națională. — Să decă am visat numai despre aceste — viitorul va arăta.

Telegrama „Gaz. Trans“.

(Serviciul biroului de cor. din Pesta.)

Reichenberg, 2 Octomvre. Aici s'a răspândit ca un fulger scirea, că în Rosenthal, pe unde era să trecă trenul imperial, aproape de podul de peste Dunăre, au explodat două bombe încărcate cu dinamită, una a explodat la 12 ore, ér cälalta la 12¹/₄, noțtea. Șeful stațiunii porunci, ca să se delătore dărâmăturile cauzate prin exploziune, apoi dispuse, ca în grabă să se restaureze linia ferată. Se presupune în general, că crima acosta dela drumul de feră, a fost săvârșită de câți-va Cehi esaltați Trenul imperial trecu încet pe locul acela.

pentru D-ta; trebuie să te căsc în totă viață pentru aceea ce mi-ai făcut. Vești acest pantof, care odată te-a învins, acosta să i fi tot-deuna supus. Mi-ai dat sufletul D-tale, ca Tvardoski diavolului. Acum te am în ghiare și ca pedepsă pentru ceea ce mi-ai făcut — te voi lua în căsătorie.“

— Ai voi“, murmură Carbonoski privind pe frumoșă văduvă. „Acosta e imposibil! M'ar face cel mai fericit dintre muritori, decă ar fi adevărat! Nu, nu, vrei să-ți bați joc de mine!“

— „Dor nu sunt atât de urât?“ șise Barbara ou o privire cochetă.

— „Te-am urit!“ esclamă Carbonoski, până în momentul, când stetea față în față cu mine la duel. De atunci sunt sclavul D-tale!“

— „Și vei și rămâne!“ esclamă Barbara, punându-i mâna pe umăr și zimbându îl privi cu ochii ei negrii. „Acosta va fi pedepsă D-tale.“

Carbonoski se plecă în tăcere spre pantoful ei turcesc și-l sărută.

Marchisul.

Viena, 2 Octomvre. Deoarece la bombe nu a fost un aparat combustibil, nu a putut fi regulată exploziunea în același timp. Din acestea se pare, că aici e vorba numai de o detonație pentru spaimă. În cercurile competente se presupune, că atentatul dela Reichenberg nu are un motiv politic, ci este o simplă mișcă; din alte părți se susține, că aici e vorba de un atentat socialist. Cercurile socialiste de aici resping cu indignare acosta presupunere, și dicu, că câți-va fanatici dintre Cehii tineri ar fi săvârșit acosta faptă, pentru ca să turbure bucuria dela sărbările din Reichenberg.

Dare de seamă.

Zărnesci, 16 Septemvre 1891.

Stimate D-le Redactor! În Nr-ul 192 ați avut bunătate a publica o corespondență din Brană despre decursul „adunării generale ordinare a Despărțământului II al Asociației Transilvane“, în care între altele se șice, că s'au încasat peste 200 fl. tace dela diferiți membri.

Imi țin de datorință a completa acelu raport și a constata, că suma taxelor încurse face 201 fl. 84 cr. și fiindcă nu toți marimoși contribuții au ocaziunea a ceti raportul oficioș, ce de regulă se publică în fôia Asociației „Transilvania“, vă rog, d-le Redactor, ca să b'nevoiti a publica și numele tuturor contribuțiilor, și sumele cu cari au contribuit, și adecă:

S'au încasat oale 5 fl. ca tace dela membrii ordinari vechi: Dr. Iancu Meșianu, Nicolau Penciu jude reg., Nicolau Cinte medic, Aldimir Badiu notar, Dr. Eugeniu Meșianu, Ioan Dan par., Stanciu Garoiu, și Gavrila Iubășu, — toți din Zărnesci; Ion cav. de Pușcariu, Iacob Copenieciu prim-pretor și Ioan Rațiu notar — din Brană; Moise Micu paroch, Poiana mărului și Nicolau Grozea din Tohanul vechiu. — Suma 65 fl. Câte 6 fl. dela membrii ordinari noi: Ioan Străvoiu diacon și Ioan Garnița — din Zărnesci; George Tomas paroch, Ușie Nemeș și Ioan Voda, notar, — din Tohanul vechiu; Iacob Zorca paroch și Nistor Podariu, — din Vlădeni; Nicolae Manoiu notar în Brană. De-asemena 5 fl. dela comuna Poiana Mărului. — Suma 53 fl. Dela membrii ajutători: George Enescu inv. 2 fl., Iosif Pușcariu adv. 1 fl., George Tisca paroch 2 fl., Leontin Pușcariu 2 fl., Ioan Stoian 2 fl., Ilariu Reitu par. 2 fl., George Babeșu 2 fl., George Mănoiu 2 fl., Ioan Mănoiu 2 fl., Moise Ciurea inv. 1 fl., Ion Pușcariu 1 fl., Ion Balea 1 fl., Zoe Pușcariu 1 fl. — toți din Brană.

Ioan Hanea director Sibiu 5 fl., Lazar Nastase profesor 1 fl., Ilari Plotogea par. Tohanul nou 1 fl., Moise Moșoiu Tohanul nou 1 fl., Miron Moldovenescu Tohanul nou 1 fl., Teodosiu Pușcariu, Poiana-Mărului 1 fl., Ion I. Maneoța Poiana-Mărului 2 fl., Leonte Dima Poiana-Mărului 2 fl., George Guiman Poiana-Mărului 2 fl., George Pușcariu par. Poiana-Mărului 2 fl., Stefan Ioson inv. Tohanul vechiu 1 fl., Vasile Beleiu Vlădeni 1 fl., George Ilie Vlădeni 1 fl., Coman Gogonea Poiana-Mărului 1 fl., I. Tulbure par. Holbac 2 fl.

Din Țințari, colectați prin d-lă paroch Gavrilăscu dela: Ion Gavrilăscu par. 2 fl., Ion Eft. Popoviciu 2 fl., Petru Danciu inv. 1 fl., Grigoriu Păltineanu 1 fl., Ion Ciolău 1 fl., Ion Stefan 1 fl., Moise Scorneica 1 fl., Zachei Anghel 1 fl., George Gramada 1 fl., George Gavrila 1 fl., Ion Neguliciu 1 fl., Ion Bodeanu 1 fl., Rachira Popescu 50 cr., Nicolae Pușcariu 50 cr., Comuna biserică 2 fl., Șola 1 fl., Comuna politică 2 fl., colecta dela mai mulți 6 fl. 14 cr., Petru Dunca 2 fl., N. N. 1 fl.

Din Tohanul vechiu colectați prin D-lă par. George Tomas 3 fl., 70 cr., Virgil Popu 3 fl., Martin Becher 1 fl., G. Muntén din Holbac 1 fl. Suma 83 fl. 84 cr.

Suma totală deci 201 fl. 84 cr., din care 118 fl. s'au trimis cassei centrale în Sibiu, ér din 83 fl. 84 cr., ce rămân la acest despărțământ, 80 fl. s'au elocut la filia „Albina“ în Brașov până la alte dispoziții ale comitetului cercual.

Stanciu Garoiu
cassier.

Proprietar:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil interinal:
Gregoriu Maior.

Cursulu pieței Brașov.

Table with exchange rates for various currencies and goods in Brașov, including Banote românești, Argintiu românesc, and Napoleone-d'or.

Table with interest rates and amortization schedules for various types of bonds and loans, such as Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare.

Cursul la bursa din Viena.

Table with stock market rates from Vienna, including Renta de aur, Renta de hârtă, and various bonds.

Avisu d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumaratiunei se binevoiasca a scrie pe cuponul mandatului postal si numerii de pe fasia sub care au primitu diarul nostru pana acuma.

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a scrie adresa lamuritu si se arate si posta ultima.

Totodata facemu cunoscutu tuturoru D-loru abonati, ca mai avemu din anii trecuti numeri pentru complectarea colectiunilor „Gazetei”, precum si cateva intregi colectiuni, pentru cari se potu adresa la subsemnata Administratiune in casu de trebuinta.

Administraf. „Gaz. Trans.”

O specialitate neocomparabila

Intre tote apele minerale alcalin-acide din monarchia si strainatate este apa minerala de „REPAT”

care in urma compozitiunei pre fericite a partiloru sale minerale si a continutuluu esttraordinaru in acid-carbonic se bucura de o valore medicinala forte mare si de unu renume universalu neintrecutu.

Celu mai curatu si binefacetoru productu naturalu.

Ca borvizu adeca beutu cu vinu.

nu se pote compara acestu apa escelenta cu nici o alta apa minerala a continentuluu.

Sampagnuluu apeluor minerale.

Conformu ordonantei inaltuluu ministeru de interne No. 5891/VIII din anul 1890, apa minerala de Repat este supravegiata ca apa medicinala dupa prescriptiunile legiloru sanitare.

Veritabilitatea apei se constata prin aceea, ca dopuluu sticlei trebuie sa fia insemnatu cu: „K.-Impér Répáti”. Decu sa roga a se observa acestu spre evitarea falsificariiloru prin alte ape inferioare.

Apa minerala de „Repát” se gasesce in calitate prospeta si veritabila in deposituluu subsemnatuluu; asemenea si in farmacii, in cele mai multe bacanii si in tote birturile mai notabile.

Cu tota stima

Administratiunea isvoruluu Josef György,

Brașov, Strada Michail Weiss (ulița poștei) No. 12.

662,50—11

Mersuluu trenuriloru

pe liniile orientale ale caii ferate de stat r. u. valabilu din 20 Iulie 1891.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, etc.), train types (Trenu de persoana, Trenu de acceleratu), and departure/arrival times.

Nota: Numerii incuadrati cu linii grose insemneza orele de noapte.